

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом на 07.08.2025**

Соняшник – достигання. Діаметр кошику в середньому становив 8 см. Висота рослин 77 см. Стан посівів внаслідок ґрунтової посухи незадовільний.

Кукурудза – молочна, воскова стиглість.

Овочеві – томати: посівні – зелена, повна стиглість, *розсадні* – повна стиглість; *капуста* – збирання; *кавун* – збирання, достигання плодів.

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині сухо, спекотну погоду першої декади серпня визначало поле підвищеного тиску.

Тривалість сонячного саява за даними Агromетеорологічної станції Херсон склала 137 годин, що на 21 годину більше норми.

Середня декадна температура повітря становила +27,5-28,5°C, що на 3,3-3,9°C вище кліматичної норми (1991-2020 рр.).

Максимальна температура повітря підвищувалась у найспекотніші дні до +35-37°C. З максимальною температурою +30°C та вище нараховувалось 10-11 днів.

Мінімальна температура повітря знижувалась у прохолоднішу ніч декади до +17°C.

Опади проходили на півночі області в окремі дні у вигляді слабких короткочасних зливових дощів, кількість яких склала 7 мм (41% декадної норми). На заході області було сухо. Слід зазначити, що бездощовий період по Херсонському району триває вже 60 діб.

Поверхня ґрунту в денні години нагрівалась до +67-68°C, в нічні години охолоджувалась до +17°C.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила +29-32°C.

Агromетеорологічні умови протягом звітного періоду, через переважно спекотну погоду, стійкий дефіцит опадів та тривалу ґрунтову посуху, для формування врожаю пізніх сільськогосподарських культур, городини, овочевих та плодових були **малосприятливими**. На багатьох площах Херсонського та Бериславського районів відмічається повна загибель посівів соняшнику від посухи.

На неугіддях, узбіччях доріг, неорних землях, пасовищах, балках завершується розвиток **нестадних** видів саранових, за середньої чисельності 0,5-5 екз./м² та стадних видів: **італійського пруса і сарани марокканської** за середньої чисельності 0,5-2 екз./м². Більшість саранових (99%) уже окрилились. В західному та центральному районах області розпочалося відкладання яєць, яке буде розтягнуте в часі як і розвиток личинок.

Продовжується розвиток **лучного метелика** II покоління. Перевищення економічного порогу шкодочинності та пошкоджень сільськогосподарських культур не відмічено. Середня чисельність гусениць на неугіддях, в крайових

смугах обстежених площ посівів соняшнику, кукурудзи та багаторічних трав складає 0,5-1,5 екз./м², максимальна 2,0 екз./м², пошкоджено 1-3% рослин. Розпочалося залялькування шкідника.

В посівах просапних та овочевих культур триває живлення гусениць різних віків листогризучих совок другого покоління. Гусеницями совок заселено від 15% до 45% обстежуваних площ посівів кукурудзи, соняшника та томатів, середня чисельність гусениць складає 0,5-1,5 екз./рослину, максимально 3,0 екз./рослину, пошкоджено від 10% до 25% рослин в слабкому та середньому ступені.

Триває літ **озимої совки** другого покоління. Середня чисельність метеликів на світлові пастки коливається від 1 до 2 екз. на світло пастку за ніч. Гідротермічні умови у даний період не сприяють розвитку шкідника.

У посівах кукурудзи триває розвиток та живлення гусениць **стеблового кукурудзяного метелика**. Шкідником заселено до 25 % площ та до 5% рослин, пошкоджено від 1% до 3% рослин. Чисельність гусениць середня - 0,8-1,3 екз./рослину, максимальна 2,0 екз./рослину. Частина гусениць першого покоління пішла на залялькування.

Продовжується переліт **клопів-шкідлива черепашка** у лісосмуги на місця зимівлі. За попередніми даними перелетіло до 50% клопів, чисельність становить - 0,3 - 1,0 екз./м².

У посівах кукурудзи продовжується харчування гусениць різних віків **бавовникової та інших совок** II покоління, заселено до 35% обстежених площ, за середньої чисельності – 1,4 гус./рослину, максимум 2,0 гус./рослину, при заселенні в середньому – 5-10 % рослин.

Також продовжується живлення гусениць **стеблового кукурудзяного метелика**, шкідником заселено 25% обстеженої площі, пошкоджено в середньому 5% рослин. Чисельність личинки склала 1,0 екз./рослину.

Попелиць виявлено на 25% обстежених площ пізніх посівів кукурудзи, заселено 2% рослин, середня чисельність – 1 колонія на рослину, максимально – 2 колонії.

У посівах соняшнику продовжують шкодити **гусениці совок та соняшникової вогнівки**.

Завершується розвиток гусениць **соняшникової вогнівки** у кошиках. Гусеницями заселено до 10% площ, 5% рослин, середня чисельність 0,7 гус./рослину, максимально 1,0 гус./рослину. Розпочалося залялькування гусениць шкідника.

Також продовжується харчування гусениць **бавовникової, карадрини, гамми та інших совок**, середня чисельність яких 1,0-2,0 екз. на рослину, максимально 3,0 екз./рослину. Вони заселили до 35% обстежуваних площ, пошкодивши до 15-20% рослин.

На рослинах соняшнику пізніх строків посіву, за чисельності 1 колонія на гектар, продовжують шкодити **геліхризіві попелиці**, якими заселено та пошкоджено від 10% до 15% рослин, на 30% обстежуваних площ.

Суха спекотна погода стримує розвиток і поширення хвороб соняшника. **Фомозом, септоріозом, альтернаріозом** уражено від 1,5% до 3% рослин, на 20% обстежуваних площ, розвиток хвороби 1,5%.

На багатьох площах Херсонського та Бериславського районів відмічається повна загибель посівів соняшнику від посухи.

На **баштанних культурах** триває живлення **трипсів** та **попелиць**, середня чисельність 4,0 екз./рослину, максимально до 8 екз./рослину, пошкоджено до 22% рослин. 20% рослин баштанних культур на 30% обстежених площ заселені **звичайним павутинним кліщем**.

Повсюди огірки, баштанні культури (кавуни, дині) у приватному секторі хворіють на **бактеріоз, пероноспороз, антракноз**. **Бактеріозом** уражено від 1% до 3% рослин, **пероноспорозом** – до 3% рослин, **антракнозом** – до 3% рослин, на 10-30% площ. **Фузаріозним в'яненням** на баштанних культурах уражено до 3% рослин баштанних культур.

Скрізь у приватному секторі томати за чисельності 0,7-1,5 гус/рослину, максимально 3 гус/рослину пошкоджують гусениці **совок (городньої, бавовникової, карадрини)**. **Фітофторозом** уражено до 5% рослин на 45% площ, розвиток хвороби 2%, **альтернаріозом та макроспоріозом** уражено 3% рослин на 25% площ. На 10% площ, від 1% до 5% плодів томатів уражені **верхівковою гниллю**.

Триває розвиток та харчування II покоління **яблуневої плодожерки**. Шкідника виявлено на 70% дерев, в залежності від саду і системи захисту. Гусеницями яблуневої плодожерки пошкоджено 1–5% плодів на деревах із 1 гус./плід. Спостерігаються гусениці 2-5 віків. Розпочалося залялькування гусениць 2 генерації.

Триває живлення гусениць **сливової плодожерки** II покоління. Пошкоджені плоди виявлено на 15% дерев, пошкоджено 1–7% плодів на деревах.

Триває шкодочинність личинок **каліфорнійської щитівки** II покоління. Заселено 34% дерев за середньої чисельності 0,1 лич./п.м.г., максимально – 1. Пошкоджено у середньому 2% плодів, максимально – 5%.

У плодових садах продовжують шкодити **плодові кліщі** та **попелиці**. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 70% дерев. Середня чисельність становить: червоного - 2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 3% листя, максимально – 8%.

Зеленою яблуневою попелицею заселено 70% дерев. Личинки пошкодили у середньому 4% листя, максимально - 9%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 3. Личинки **вишневої попелиці** шкодять на 75% дерев. Заселено та пошкоджено 5% листя, максимально – 10%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2. **Сливової попелиці** заселила 45% дерев, у середньому - 4% листя, максимально - 7%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

Утримання сухої та спекотної погоди протягом тривалого часу не сприяє подальшому поширенню хвороб плодових.

Парша яблуні. Прояви хвороби виявлено на 20% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 5, розвиток хвороби – 2%.

Моніліоз кісточкових виявлений на абрикосі, вишні, черешні. Уражено у середньому 12% дерев та 3% молодих пагонів із розвитком хвороби -3%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 9% дерев, у середньому - 3% листя, максимально - 7%. Розвиток хвороби – 2%.

В виноградниках продовжують шкодити гусениці *гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень)*.

Виноградний зудень заселив до 25% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі.

Продовжується розвиток і живлення гусениць *гронової листокрутки* другого покоління, які на 0,1–1,0% кущів пошкодили 0,10–0,20% грон. Чисельність гусениць становить 1,0 екз. на кущ.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин *мільдю і оїдіумом*. **Мільдю** уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків. **Оїдіумом** уражено до 2–5%, подекуди в осередках до 10% кущів, 1–4% листя, 3-5% грон.